

Nytt fra CenSES

Nr 4 / Desember 2014

CenSES
årskonferanse 2014
[Page 1 >>](#)

SetPlan
[Page 2 >>](#)

Growing solar
power
[Page 2 >>](#)

Julehilsen
[Page 4 >>](#)

CenSES årskonferanse 2014

4. - 5. desember gikk CenSES årskonferanse av stabelen på hotell Scandic Edderkoppen i Oslo.

Det var rundt 70 deltakere som alle ønsket å ta del i CenSES sin nyeste forskning. Av disse var både brukerpartnere, egne forskere og stipendiater, forskningsrådet, Zero og andre samarbeidspartnere representert. Konferansen ble åpnet av professor Edgar Hertwich som gav deltakerne et innblikk i FNs klimarapport med temaet «Svart eller grønt? Vi velger vår energiframtid nå». Videre ble det holdt fem presentasjoner om sluttbrukermarkedet, med fokus på Smartgrids, elbiler og framtidsrettet utbygging av byer. Del to av første konferansedag omhandlet energietterspørsel og ble presentert av de to forskningsområdelederne Knut Sørensen og Kari Espegren. Feltet ny teknologi og kommersialisering var representert av egne stipendiater, mens tidligere entreprenørskolestudent Even Haug fra Morpho Solar holdt en presentasjon om framtidens måte å lage mat på, som involverte historien om en CenSES-støttet oppstart i forhold til innovasjonsvirksomheten rundt solkokere. Den første dagen på konferansen inviterte til gode diskusjoner etterfulgt av en bedre middag på kvelden.

Rundt 70 deltakere var samlet i anledning CenSES årskonferanse

Edgar Hertwich startet årskonferansen med et innblikk i FNs klimarapport

Stipendiat Stig Ottesen fra NTNU og NCE Halden som startet konferansedag to, representerte energimarkeder. Her ble det presentert tema som elsertifiseringsmarkedet, elektrisitetsmarkedet og godstransportprosjektet. Etter lunsj var det klimapolitikk som sto i fokus, før den siste bolken avslutningsvis tok for seg scenariostudier.

Stig Ottesen, Arne Lind og Ruud Egging

Senterleder i CenSES Asgeir Tomasgard kunne ved konferansens slutt si seg fornøyd med mangfoldet i presentasjonene. «Interaksjonen mellom de ulike fagfeltene, spesielt mellom teknologene og samfunnsviterne er matnyttig, og den tverrfagligheten vi representerer skaper gode dialoger og nye muligheter for videre samarbeid, både i og mellom forskningsfeltene,» sier Tomasgard etter at den fjerde årskonferansen i rekken var avviklet. ■

Audun Ruud, Asgeir Tomasgard, Tyson Weaver og Markus Steen

Driving the Energy Transition Together: Research & Innovation for the Energy Union

Report from participation and invited key note speech on "Energy Citizenship" by Professor Marianne Ryghaug, Deputy Director of CenSES on SET-Plan conference Rome, 9-11 December, 2014.

The 2014 SET- Plan Conference fell at a crucial time, when momentum is gathering towards the development of the SET Plan Integrated Roadmap and an Action Plan promoting stronger collaboration between Member States and with the EU in areas such as energy efficiency, competitive low-carbon supply of energy, and system optimization including smart cities and communities.

Gathering together some 500 energy stakeholders from across Europe, the SET Plan conference facilitated debate around the EU's key energy policy targets for 2030 –sustainability,

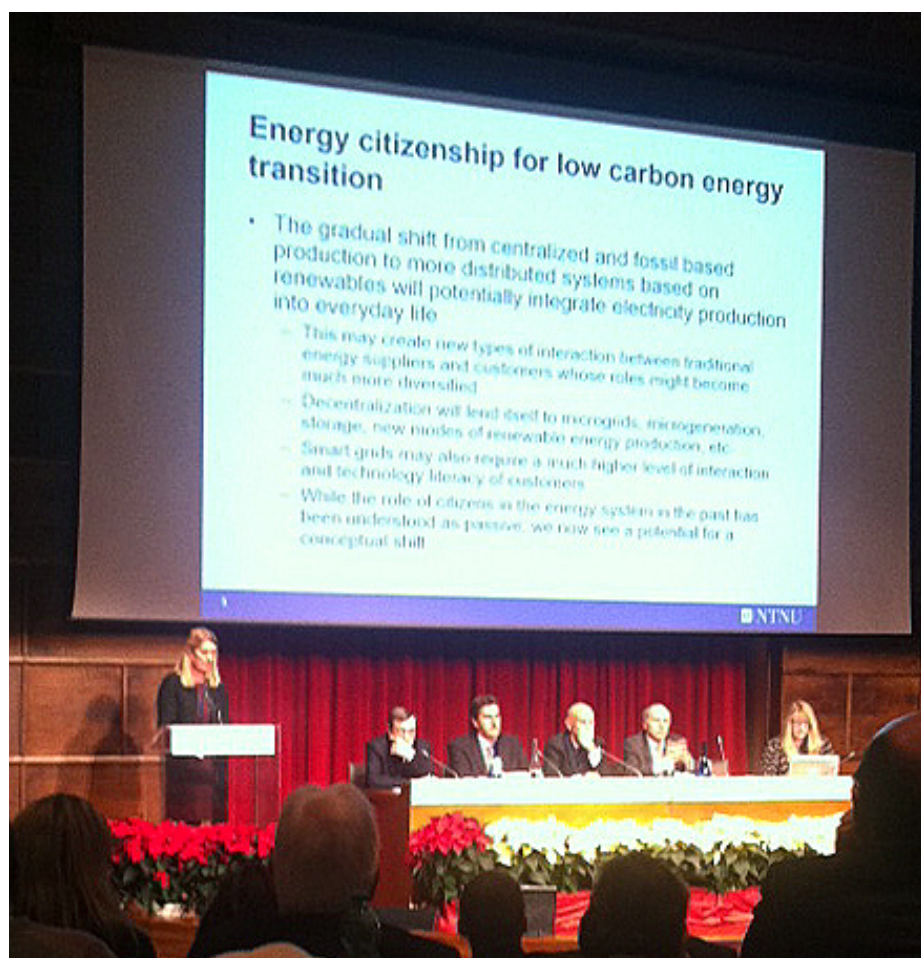
competitiveness and security of supply and the importance of research and innovation in achieving them. After an overall political introduction about the Integrated Roadmap, Session 2 provided an overview of the needs and expectations for the European energy system of key European stakeholders: Industry, Research, Civil Society and Private Investors. The Session was chaired by Fulvio Esposito, Chair of the High Level Group on Joint Programming of European Research (GPC) and the session was structured into four keynote speeches framed under a setting-the-scene speech by a representative of the Italian Ministry of Economic Development.

Ryghaug presented The Citizens Perspective. In her speech she covered the needs of civil society towards a low carbon energy system for Europe;

the main expectations of the area with respect to the development of a low carbon energy system and the specific research and/or innovation challenges the community is facing to contribute to a competitive, sustainable and secure energy system.

The presentation focused on the role of citizens and contribution of social sciences and humanities in the development of a low carbon energy system for Europe, important factors that may trigger the engagement of citizens towards new low carbon energy technologies; and the main elements for an active participation of citizens in the energy system and related policy making. Ryghaug argued that policy makers expect & need people to become more active participants in energy systems in order to reach ambitious climate goals: "While citizens in the past has been understood as passive, we now see a potential for a conceptual shift where we will have to think differently about how to engage users and communities towards new low carbon energy technologies". Knowledge about energy citizenship Ryghaug claimed to be vital for the success of the SET plan.

The speech attracted great attention and was followed up by questions and commentaries from the audience. ■

Marianne Ryghaug at SetPlan conference

Vi har i løpet av 2014 twitret 387 innlegg om egen og relevant forskning. Per i dag har vi 282 unike følgere.

@FMECenSES

CenSES representant i Klima- og miljøministerens klimaråd

CenSES senterleder Asgeir Tomasgard er en av 25 faste medlemmer i klima- og miljøministeren Tine Sundtoft sitt nye klimaråd. Rådet har sju medlemmer fra næringslivet, fem topper fra arbeidslivsorganisasjoner, fem ledere i miljøvernorganisasjoner og fire forskere. De møttes for første gang 16. desember. Planen for klimarådet er å ha møter en gang i halvåret og annen kontakt innimellom.

«Klimarådet blir en av flere arenaer framover for å sikre god dialog om klimapolitikken og den nødvendige omstillingen til lavutslippssamfunnet», sier klima- og miljøminister Tine Sundtoft.

Klimarådet får i oppgave å gi råd og innspill til hvordan klimaforliket kan forsterkes og Norge settes på sporet av lavutslippssamfunnet i 2050. Rådene som gis vil bli offentlige.

«En klimaarena med næringsliv, politikere, miljøorganisasjoner og forskere har vi lenge ønsket oss», sier Asgeir Tomasgard. For CenSES som arbeider med faktagrunnlaget for framtidens bærekraftige energisystem er det hyggelig og nyttig å bli invitert med, og vi takker for invitasjonen og gleder oss til tiden fremover. ■

Senterleder Asgeir Tomasgard

Patrick Narbel and Johannes Mauritzen at the CenSES annual conference.

Growing solar power

Johannes Mauritzen, a CenSES postdoctor, presented his study of the growing solar power industry at the annual conference in Oslo. He argued that while expanded Chinese production has brought down the price of solar panels, business model innovations at the local level were needed to gain acceptance of the Chinese panels and drive the expansion of the market.

Solar power systems are long-lived productive assets that must last at least a decade in order to be profitable.

Homeowners have difficulty in judging the quality of panels from unknown Chinese manufacturers and will be weary of investing in them. Firms that gained the most market share solved this problem by not only switching to cheaper Chinese panels but also simultaneously introducing a leasing business models. Here, the firms themselves own the solar power systems and sell the electricity to the homeowner. ■

You can read a draft of the full paper at http://jmaurit.github.io/#solar_lemons.

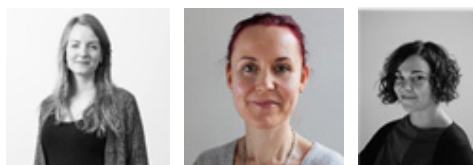
Miljøkunnskap og klimatilpasning i norske kommuner

Onsdag 19. oktober arrangerte Lucia Liste Munoz, Lina Ingeborgrud Hopaneng og Vivian Anette Lagesen en workshop om miljøkunnskap og klimatilpasning i norske kommuner. Deltakerne var representanter fra departement, kommuner, direktorat og KS. I tillegg var også etater som Vegvesenet, Transnova og prosjektet Fremtidens byer, samt forskere som er tilknyttet prosjektet og Uni Klima representert.

Workshopen fungerte godt og ideen om å starte et forskningsprosjekt med en slik workshop ble veldig positivt mottatt av deltakerne.

Det å la de aktørene som på sikt ønsker og trenger å dra nytte av kunnskapen

som skal komme ut av prosjektet selv få komme til orde, gjennom å kommentere og gi innspill på hva de mener er nyttig og relevant kunnskap ble sett på som en inkluderende og åpen tilnærming. Dette var forøvrig inspirert av mange nyttige brukersamlinger i CenSES. Workshopen ble i seg selv en arena for kunnskapsdeling og diskusjon. Forskerne fikk til gjengjeld invitasjon til å komme til både Miljødirektoratet og Kommunenes sentralforbund, og flere ga uttrykk for at de gjerne ville komme tilbake og delta på flere workshoper senere i prosjektet. Workshopen var svært nyttig i startfasen av det ny oppstartede BREV-prosjektet som har sin støtte fra Miljø 2015-programmet til forskningsrådet. ■

F.v. nytilsatt
doktorgradsstipendiat Lina
Ingeborgrud, prosjektleder
Vivian Lagesen, postdoc
Lucia Liste Munoz

God jul og godt nytt år fra senterledelsen

Vi takker alle våre samarbeidspartnere for året som har vært, og vi ser frem til mange spennende aktiviteter og oppgaver som ligger foran oss.

Vi ønsker dere ei riktig god jul og et godt nytt år!

Mvh
Asgeir Tomasgard og
Marianne Ryghaug

CenSES

Centre for Sustainable Energy Studies

CenSES — Centre for Sustainable Energy Studies
Det humanistiske fakultet
NTNU
N-7491 Trondheim

www.censes.no
censes@ntnu.no

For abonnement på nyhetsbrevet, skriv til censes@ntnu.no

Redaksjon: Marit Martinsen

Original layout: Endre Barstad Grafisk

 SINTEF

 NTNU

Kunnskap for en bedre verden

 IFE Institutt for energiteknikk

 NHH

 SNF
Et selskap i NHH-miljøet

 HØGSKULEN I SOGN OG FJORDANE

VESTLANDSFORSKING

UiO • Universitetet i Oslo